

UDK 61:929 Пауновић Д.
COBISS.SR-ID 276237836

ISSN 0350-2899. - Vol. 44, br. 1 (2019), str. 40-42.

DOKTOR DOBRIVOJE PAUNOVIĆ - KRATAK PRILOG ZA ISTORIJU MEDICINE

DOCTOR PAUNOVIĆ DOBRIVOJE - BRIEF CONTRIBUTION TO THE HISTORY OF MEDICINE

Репач Винка (1), Репач Марија (2)

(1)DOM ZDRAVLJA ŽITIŠTE, (2) PRIRODNO MATEMATIČKI FAKULTET/STUDENT/ NOVI SAD

Sažetak: Doktor Dobrivoje-Dobrica Paunović, oftalmolog, rođen je 1930. god.u Melencima. Gimnaziju je završio u Zrenjaninu, a medicinski fakultet u Sarajevu. Nakon završene specijalizacije iz očnih bolesti u Beogradu, vraća se u Zrenjanin gde radi do penzionisanja. Napisao je do sada 14 knjiga koje obuhvataju istoriju zdravstvenih ustanova zdravstvenih radnika. Radni vek je proveo u unapređenju oftalmološke službe srednjeg Banata.

Ključne reči: Dobrivoje Paunović, oftalmolog, Zrenjanin.

Summary: Doctor Dobrivoje-Dobrica Paunovic, an ophthalmologist, was born in 1930 in Melenci. He finished high school in Zrenjanin and Medical faculty in Sarajevo. After he had finished his specialization in eye diseases in Belgrade, he returned to Zrenjanin where he worked until his retirement. Doctor Paunović wrote 14 books including history of medical institutions and medical staff. He spent his lifetime improving ophthalmic services of Srednji Banat.

Key words: Dobrivoje Paunović, ophthalmologist, Zrenjanin.

Doktor Dobrivoje-Dobrica Paunović, oftalmolog, primarijus, rođen je 1930. godine u Melencima. Teritorija srednjeg Banata, ili zrenjaninskog sreza, nakon II svetskog rata je brojala 57 naseljenih mesta. Prvi znaci postojanja sela Melenci nađeni su na karti iz perioda 1723-1725. godine. Njeni stanovnici su bili vešti, mudri i vredni. Tako je ondašnji paroh Nikola Babić 1867. godine primetio lekovito dejstvo blata iz obližnjeg jezera Rusande. Desetak godina kasnije (1875) ubeđuje gospođu Anu Klajić da sagradi novu zgradu banje na severnoj obali jezera, gde se i danas nalazi. Mesto je bilo bez električne i vodovodne instalacije do sredine šezdesetih godina dvadesetog veka. Sva kulturna dešavanja su se odvijala u okviru škole i manji deo u okviru crkve. Iz ove blage i mirne sredine, Dobrica će poneti blagost koja ga krasi svih ovih godina. Nakon završene osmogodišnje škole, upisuje gimnaziju u Zrenjaninu, a potom medicinski fakultet u Sarajevu. Studije medicine završava kao 154 diplomirani lekar 1956. godine. Nakon obavljenog lekarskog staža, radi na poslovima lekara opšte prakse u Zrenjaninu, a već 1961. godine odlazi na specijalizaciju iz očnih bolesti u Beograd. Pasionirani je odgrajivač golubova, engleskih gušana i

zrenjaninskih visokoletača. Nekada aktivan igrač košarkaškog kluba „Proleter“ u Zrenjaninu i „Bosne“ u Sarajevu, slobodno vreme provodi u proučavanju kulture i običaja ovog naroda. Po povratku u Zrenjanin, intenzivno radi na osavremenjavanju očnog odeljenja. Od 1978. do 1997. godine obavlja funkciju načelnika. U tom periodu intenzivno radi na formiranju jedinica za strabizam, glaukom, funkcionalno ispitivanje vida kao i kabinet za kontaktna sočiva. Za zrenjaninske oftalmologe značajno je imenovanje Dr Borislava Vukova za direktora bolnice (1958. godine). On otvara pleoptičko-ortoptički dispanzer i nabavlja prvu opremu za rad. Kako bi se upoznao s dostignućima u lečenju razrokosti, dr Vukov, odlazi na II svetski seminar za strabizam u St. Galen (Švajcarska). Tako je očno odeljenje u Zrenjaninu postalo jedno od prvih koje se bavilo lečenjem kako konzervativnim tako i operativnim strabizmom u našoj zemlji. U početku je ovom službom rukovodio dr Vukov, a kasnije dr Dobrica Paunović. Nakon imenovanja za načelnika odeljenja, ovom službom se bavi dr Mirjana Šoštarić [1, 2, 3]. Dobrica se trudio da proširi delatnost oftalmologa i na susedne opštine jer je znao kakve su sposobnosti kolega i kolektiva.

Adresa autora: Repac Vinka, Dom zdravlja Žitište

E-mail: oko@dzzitiste.rs

Rad primljen: 24.01.2019. Elektronska verzija objavljena: 13.05.2019.

www.tmg.org.rs

Uspostavio je odličnu saradnju sa manjim domovima zdravlja i pokrenuo prevenciju slabovidosti kod dece. Otkrivanje razrokosti i refrakcionih anomalija je imperativ u njegovom radu. Preventivni rad na terenu su obavljale 2 sestre, u početku su radile kao antitrahomske, za pet opština srednjeg Banata [2, 3, 4, 5, 6]. U periodu od 1959. do 1963. godine bio je predsednik Komisije za preventivu sreza Zrenjanin. Biran je za člana mnogih upravnih organa opšte bolnice. Očno odeljenje je uvek bilo

u senci velike hirurgije. Nedostatak prostora i kadra kao i specifična patologija, uticali su na tadašnju generaciju oftalmologa da budu borbeniji u zahtevima za novi prostor. Konačno, 1980. godine su dobili svoj proctor, montažnu zgradu u Potiskoj ulici. Tada je udruženje slepih iz zahvalnosti zbog dugogodišnje saradnje sa dr Dobricom i nesebičnoj pomoći, održalo koncert za pamćenje u čekaonici nove bolnice (slika br.1) [1].

Slika br. 1 - montažna zgrada očnog odeljenja (1980. godina)
Picture No.1-Prefabricated building/Modular building - Eye Ward (1980).

ZGRADA OČNOG ODELJENJA U POTISKOJ ULICI OD 1980. GODINE

Odlukom Medicinskog fakulteta u Novom Sadu, dr Paunović je imenovan za člana komisije za polaganje specijalističkog ispita iz oftamologije. Kao član redakcionog kolegijuma Acta ophtalmologica Jugoslavica podsticao je kolege na istraživački rad. Ponosan je na stručne radove objavljene u ovom časopisu, kao što su:

-Exophtalmus intermitens (sa dr Čobeljić, Prof. dr Litričin, dr Jovanović)

-Preventiva i terapija ambliopije i ekscentrične fiksacije (sa dr Vukovim 1966. godina)

-Epithelioma calcificaris Malherbe (sa dr Atanacković i dr Ignjačević 1977. godina)

Spisak stručnih radova koje je izlagao na oftalmološkim sekcijama i simpozijumima je dug. Prvi je bio "Moja iskustva iz preventivnog rada na terenu, Simpozijum "Preventivno medicinski rad u opštinama" Sarajevo 1960. godine. Aktivno je prikupljao građu za radove iz istorije medicine. Autor je i koautor 14 knjiga koje se bave istorijom medicine Srednjeg Banata. Treba reći da je Dobrica imao i vredne prijatelje lekare, koji su na svoj način učestvovali u izradi

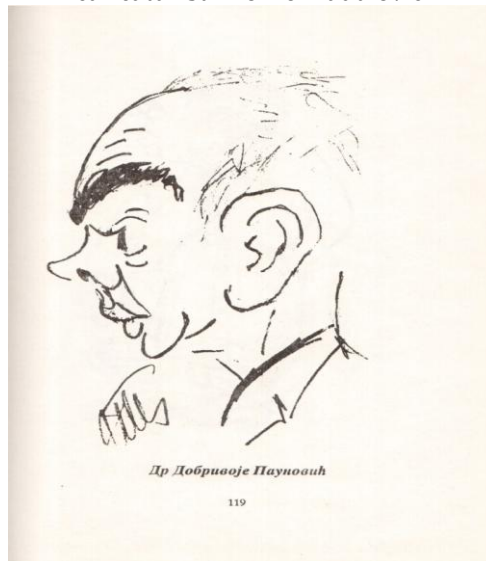
ovih dela. Tako su dr Mirko Blažić i dr Kornel Radulović u "Anegdotama iz zrenjaninske agore" uradili karikature za glavne aktere priče. Ovo je Dobričina slika (slika br.2). Sistematično, pažljivo i pedantno je prikupljao građu za objavljene radove. U periodu od 1985. do 1987. godine kao predsednik oftalmološke sekcije Društva lekara Vojvodine učestvuje u organizovanju stručnih sastanaka i približavanju oftalmološke službe primarnoj zdravstvenoj zaštiti [1, 5, 6, 7, 8]. Kada je 1995. godine objavio knjigu "Anegdote iz zrenjaninske medicinske agore", prenoseći jedno usmeno iskustvo iz ambulante u humor, kolege su ga podržale. Osmeh iz ove knjige je lekovit. Umeo je dr Dobrica da se našali i na svoj račun. Često je prepričavao čestitku dr Veljka Popova, šefa zaraznog odeljenja, nakon odobrenja specijalizacije iz očnih bolesti: "Ti i ne bi baš morao da se mnogo hvališ, jer i to mi je neka specijalizacija, naučiš jedno ovako malo oko, i odmah znaš i drugo. Ako jedno oko izvadiš, čovek još vidi." [9]. Pamtimo ga kao dobrog učitelja koji je svoje znanje i iskustvo delio sa

mladim kolegama. Mada je u poodmaklim godinama, vedar duh i smisao za šalu su još prisutni. Napisao je do sada 14 knjiga koje obuhvataju istoriju zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika kao i duh tog vremena. Dodeljena mu je nagrada za zaštitu narodnog zdravlja (1995). Bolnica u kojoj je proveo ceo radni vek nosi ime istaknutog profesora, Đorđa Joanovića, jednog od osnivača Instituta za patologiju Medicinskog fakulteta u Beogradu. Na drugom naučnom skupu "800 godina srpske medicine" održanom 2015. godine u manastiru „Sv.Prohor Pčinjski“ u Sokogradu, ima zapaženo predavanje "Dr Kornel Radulović - pionir borbe protiv tuberkuloze u srednjem Banatu". Marljivo je prikupljao obimnu građu kako bi što tačnije dokumentovao period koji obuhvata pisanjem. Tako je doprineo da se grad na Begeju bar malo

oduži velikom borcu protiv tuberkuloze [10]. Angažovanje lekara tog vremena ne bi dalo željene rezultate da nije bilo podrške društva u celini. Prvog decembra 2012. godine održan je zajednički sastanak Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Vojvodine, Društva lekara Vojvodine i Sekcije za istoriju medicine Srpskog lekarskog društva. Povod, 80 godina od smrti prof. dr Đorđa Joanovića, ali i kao omaž još uvek veoma aktivnom najistrajnijem hroničaru istorije medicine iz Zrenjanina. Imao je izražene organizatorske sposobnosti, hrabrost i odlučnost da sprovede u delo sve svoje ideje. Od saradnika je tražio odanost i ljubav prema poslu. Doktor Dobrivoje Paunović je izveo mnoge generacije oftalmologa kojima je preneo svu lepotu ovog poziva.

Slika br. 2. Dr Dobrivoje Paunović: karikatura iz "Anegdote iz zrenjaninske medicinske agore", 1995. godina, karikaturista Kornel Radulović

Picture 2. Dr Dobrivoje Paunovic: caricature from Anecdotes from Zrenjanin medical agora, 1995, caricaturist - Kornel Radulovic

LITERATURA:

1. Paunović D. Paunović T, Istorijski razvoj zdravstva i lečenja očnih bolesti u srednjem Banatu, Gradska narodna biblioteka „Žarko Zrenjanin“ Zrenjanin, 1990
2. Paunović D., Kovačević M. i Aleksin S. Sto godina opšte bolnice Dr Đorđe Jovanović u Zrenjaninu 1895-1995. Biblioteka opšte bolnice Zrenjanin; 1995.
3. Arhiv opšte bolnice Zrenjanin, Fond očnog odeljenja
4. Litričin O. Traham u Jugoslaviji, Narodno zdravlje, Beograd: 1963: 223-241
5. Paunović D.; Začetnici lečenja očnih bolesti u srednjem Banatu, Gradska narodna biblioteka „Žarko Zrenjanin“; Zrenjanin, 2010
6. Repac V. Stanimirov S. Okulisti srednjeg Banata- kratak osvrt za istoriju medicine, Timočki medicinski glasnik, 2013, vol. 38(3): 148-149
7. Repac V. Stanimirov S. Razvoj službe za očne bolesti opštine Žitište-kratak prilog za istoriju medicine, Timočki medicinski glasnik, 2012, vol. 37(2): 123-124
8. Zbornik prvog naučnog sastanka oftalmologa, Zagreb, 1949: 68-8
9. Paunović D. Anegdote iz zrenjaninske medicinske agore, GP Ekopres Zrenjanin, Zrenjanin, 1995: 12
10. Paunović D. Pionirska borba protiv tuberkuloze u srednjem Banatu Dr Kornel Radulović-1890-1960-život i delo, Kulturni centar Zrenjanin, Zrenjanin 2008